

Què cal saber sobre els medicaments que s'utilitzen per prevenir la malària?

Si esteu preparant un viatge a una zona amb risc de malària, com ara l'Àfrica subsahariana, la part central d'Amèrica del Sud o el Pacífic oriental, heu de prendre algunes mesures per evitar contraure la malària, tant abans de marxar com durant l'estada al país de destí.

La malària o paludisme és una malaltia tropical greu causada per un paràsit anomenat Plasmodium que es transmet a través de la picada d'un mosquit infectat (anòfels). Es caracteritza per la presència de calfreds, febre alta i anèmia (disminució de la concentració d'hemoglobina a la sang, una proteïna rica en ferro que transporta l'oxigen des dels pulmons a la resta del cos).

*Abans de marxar de viatge, amb suficient antelació, cal que concerteu una visita als **centres de vacunació internacional**. El professional sanitari que us atindrà us prescriurà un tractament amb medicaments. Planifiqueu la visita amb temps perquè, en funció del medicament, pot ser necessari que el comenceu a prendre fins a tres setmanes abans de desplaçar-vos a la zona de risc.*

En aquest document, hi trobareu informació sobre quins són els medicaments que s'utilitzen en la prevenció de la malària, com s'han de prendre, quins aspectes de seguretat cal tenir en compte i quines recomanacions generals cal seguir.

La informació proporcionada en aquest article és complementària a les recomanacions del vostre metge i en cap cas pretén substituir-la. En cas de dubte, poseu-vos en contacte amb el vostre professional de la salut de referència o truqueu al 061 CatSalut Respon.

Quins medicaments puc utilitzar per prevenir la malària?

Hi ha diferents medicaments indicats per a la prevenció de la malària. Els més habituals són:

- **Mefloquina.** S'acostuma a utilitzar en viatges o estades llargues. S'administra un cop per setmana. El tractament s'ha d'iniciar tres setmanes abans de viatjar a la zona de risc i ha de continuar durant l'estada i durant quatre setmanes després de tornar. No s'ha de fer servir en pacients amb malalties psiquiàtriques greus.
- **Atovaquona + proguanil.** Es tracta d'una bona opció en viatges curts o d'última hora. S'administra diàriament. El tractament s'ha d'iniciar entre un i dos dies abans de viatjar i ha de continuar durant l'estada i durant set dies després de tornar. Està contraindicat en pacients amb malaltia renal greu.
- **Doxiciclina.** Habitualment es recomana per a tractaments de llarga durada. És un antibiòtic d'administració diària. El tractament s'ha d'iniciar dos dies abans de viatjar i ha de continuar durant

l'estada i durant quatre setmanes després de tornar. Està contraindicat en pacients amb al·lèrgia a les tetraciclines.

- **Cloroquina.** Està indicat en viatges llargs a zones amb paràsits sense resistència a aquest medicament. S'administra setmanalment. El tractament s'ha d'iniciar una setmana abans de viatjar a la zona de risc i continuar-lo durant l'estada i durant quatre setmanes més després de tornar.
- A la **taula 1**, hi podeu trobar més informació sobre cada medicament (nom comercial, dosi, efectes adversos, etc.)

Taula 1

Medicament	Dosi habitual en adults	Efectes adversos més freqüents	Contraindicacions	Consideracions
Mefloquina (Lariam®)	250 mg a la setmana	Marejos, mal de cap, insomni, somnis estranys, trastorns psiquiàtrics.	No se'n recomana l'ús en persones amb epilèpsia, depressió o altres problemes de salut mental. Tampoc en pacients amb malalties del cor o del fetge greus.	Cal iniciar el tractament tres setmanes abans de viatjar i continuar -lo durant l'estada i durant quatre setmanes després de tornar.
Atovaquona + proguanil (Malarone® i EFG)	250 mg-100 mg al dia	Malestar estomacal, mal de cap, erupcions a la pell i úlceres bucal.	Embaràs, lactància materna i persones amb malalties renals.	Cal iniciar el tractament un o dos dies abans de viatjar i continuar-lo durant l'estada i durant set dies més després de tornar.
Doxiciclina	100 mg al dia	Malestar estomacal, acidesa, candidiasi vaginal, sensibilitat solar.	Embaràs, lactància materna i infants menors de 8 anys.	-Cal iniciar el tractament dos dies abans de viatjar i continuar-lo durant l'estada i durant quatre setmanes més després de tornar. -Cal utilitzar cremes amb un factor de protecció solar elevat per evitar les cremades a la pell.
Cloroquina	300 mg a la setmana	Malestar estomacal, nàusees, vòmits, mal de cap, alteracions de la visió.	Persones amb psoriasis.	Cal iniciar el tractament una setmana abans de viatjar i continuar-lo durant l'estada i durant quatre setmanes més després de tornar. Té un gust amarg.

Són segurs aquests medicaments?

Aquests medicaments s'acostumen a tolerar bé. Els efectes adversos més freqüents són malestar, nàusees i diarrea, tot i que algunes persones també en poden presentar de més greus. A la **taula 1**, s'hi recullen els més habituals de cadascun dels medicaments, així com les contraindicacions del seu ús i altres aspectes destacats a tenir en compte amb relació a la seva seguretat.

Els efectes adversos es poden reduir si els medicaments es prenen just després dels àpats. Cal tenir en compte que el benefici de la prevenció de la malària supera àmpliament el malestar que puguin generar aquests medicaments.

Com decideix el professional sanitari el medicament que m'ha de prescriure?

El professional de referència del centre de vacunació internacional fa una selecció d'un o altre medicament tenint en compte els factors següents:

- La zona a la qual viatgeu (tipus de paràsit predominant, perfil de resistències, etc.).
- La durada i el tipus de viatge que prepareu.
- La vostra situació clínica (malalties prèvies, malalties actuals, al·lèrgies, etc.).
- La vostra medicació habitual.
- La vostra edat.
- Els problemes que heu tingut si heu pres algun medicament d'aquest tipus amb anterioritat.

Puc prendre el mateix medicament que en un viatge anterior?

No, perquè pot ser inadequat actualment, encara que us desplaceu a la mateixa zona. Sempre que tingueu previst viatjar a països de risc heu de concertar una visita amb antelació a [un centre de vacunació internacional](#). Els professionals sanitaris que hi treballen estan al dia dels patrons de resistència dels paràsits de la malària de cada zona i, per tant, de la medicació més adient.

Puc comprar els medicaments al destí del viatge o per Internet?

Els medicaments que compreu als països de destí o per Internet poden ser falsos, sense garanties d'eficàcia i seguretat. Per evitar riscos, adquireu-los a la vostra farmàcia habitual o a través dels canals establerts des dels centres de vacunació internacional.

A banda dels medicaments, puc prendre alguna altra mesura per prevenir la malaltia?

Cal tenir en compte que cap tractament garanteix una protecció completa contra la malària. Per tant, evitar les picades de mosquit durant l'estada és tant o més important que prendre medicació preventiva:

- Utilitzeu sempre [repel·lents d'insectes](#) i seguïu-ne les instruccions d'ús. La dietiloluamida (DEET) és l'insecticida que es considera més segur i efectiu.
- A l'exterior, vestiu roba de màniga llarga, pantalons llargs i mitjons per reduir al màxim les àrees corporals exposades, sobretot a partir del capvespre.
- Dormiu en habitacions amb mosquiteres a les finestres i portes, o sota mosquiteres de llit tractades amb insecticides.
- Reviseu la presència de mosquits abans d'anar a dormir a les habitacions i utilitzeu insecticides.

Els mosquits que transmeten la malària acostumen a volar des del capvespre fins a l'alba i, per això, durant els vespres i a les nits és quan hi ha més risc de picades i, per tant, de transmissió de la malaltia.

Puc utilitzar alguna planta medicinal o seguir algun tractament alternatiu per evitar la malària?

La informació disponible amb relació a l'eficàcia de les plantes en la prevenció de la malària és limitada i, per tant, no són recomanables. Tampoc no hi ha evidència científica provada que l'homeopatia o altres tractaments alternatius siguin efectius en la prevenció i/o tractament de la malaltia.

Què passa si estic embarassada?

Si esteu embarassada convé que no us desplaceu a àrees amb risc de malària. Les dones embarassades tenen més risc de desenvolupar malària greu, que pot comportar complicacions tant per a la mare com per al nadó.

En cas que no pugueu cancel·lar o posposar el viatge, heu de seguir un tractament preventiu. Els professionals de referència us prescriuran els medicaments amb un balanç benefici-risc més favorable i, per tant, més adequats a la vostra situació. Cal recordar que la doxiciclina està contraindicada durant l'embaràs.

Els nens han de prendre els medicaments per prevenir la malaltia?

Tot els infants que viatgin a zones amb risc de malària han de prendre medicaments preventius. Les dosis emprades són diferents a les dels adults i en alguns casos poden dependre del pes del nen. L'atovaquona + proguanil es recomana en infants que pesen més de 5 kg i la doxiciclina, en nens que tenen més de 8 anys. La cloroquina i la mefloquina es poden utilitzar en tots els infants, independentment del pes i l'edat.

Més informació

Malària. Canal Salut. Generalitat de Catalunya (català).

Malaria. Centers for Disease Control and Prevention. US. Department of Health & Human Services (anglès).

Paludisme Organització Mundial de la Salut (OMS) (castellà).

Bibliografia

Malaria. Centers for Disease Control and Prevention. US. Department of Health & Human Services (anglès).

Prevention of malaria infection in travelers. UptoDate. Disponible a: <https://www.uptodate.com>

Antimalarials. NHS Choices. Disponible a: <https://www.nhs.uk/conditions/malaria/treatment/>

Autoria

[Grup de treball d'informació sobre medicaments dirigida a la ciutadania del Canal Medicaments i Farmàcia](#)

La informació ha estat elaborada amb la participació del Consell Consultiu de Pacients de Catalunya.